

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.632.

Osebnih napadi in mladini.

V svojem ne ravno prezanimivem velikonočnem uvodniku se toži g. dr. Zerjav, ker je ves boj slov. opozicije »osredotočen v osebnih napadih na dva slovenska poslance v Narodnem bloku«.

Priznamo, da osebni napadi niso nikdar simpatični in da tudi neizogibni niso samo koristni in zato razumemo, če je javnost osebnih napadov sita. Nikakor pa ne moremo priznati pravice g. dr. Zerjavu, da on nastopa proti osebnim napadom, zakaj ravno ona stranka, katere šef je g. dr. Zerjav, je zagrešila ravno najhujše in najbolj nedostojne osebne napade. Za javnost je čisto vseeno, če je bil dr. Zerjav direktno kriv teh napadov ali ne, za javnost zadostuje to, da je bil g. dr. Zerjav šef stranke tedaj, ko so se ti napadi vršili in da jih on ni preprečil, temveč očitno toleriral.

Spominjamo na ogabno pisavo mladinskega »Pondeljka«, ki je bil od prve do zadnje črke posvečen edino osebnim napadom. V teh napadih se je šlo celo tako nizko, da se je izročalo rodbinsko življenje nasprotnikov javnemu zasmehu.

Enako niso pozabljeni barbarski osebni napadi, ki jih je objavljala od mladinskih »Radikalov«. Brez sramu se je v tem listu sporočalo javnosti tudi najbolj delikatne stvari iz rodbinskega življenja mladinskih političnih nasprotnikov.

In Peskova afera! Ali je doživela Slovenija še kdaj tako ogabno kampanjo, kakor so jo vodili mladini svoje dni v Peskovi aferi. Pljuški proces, ta klasični dokument iz nižin našega političnega boja, bi pač zaslužil, da bi ga uporabil za satiro velik pisatelj.

Pa kaj bi segali tako daleč nazaj, vsaj nam nudi »sedanjost« dovolj dokazov, da ni nihče v Sloveniji tako zelo gojil osebne napade — in sicer one najnižje vrste — ko mladini.

Naj nam pove g. dr. Zerjav, kdaj da je dr. Vladimir Ravnihar samo enkrat pričel osebni boj, pa čeprav so dneve dolgo živeli mladinski listi le od osebnih napadov nani? Bilo je in je še danes pravilo mladinskih listov, da na stvarna izvajanja g. dr. Ravniharja niso niti enkrat dali odgovora. Zato pa so s tem večjo vmeno odgovarjali z osebnimi klevetami. Pa niso prestali s temi klevetami niti tedaj, ko so morali pred sodiščem priznati, da so bili njih očitki — klevete.

In napadi na g. Jelačina! Ker ni hotel pustiti g. Jelačina kot predsednik Zveze gremijev, da se v prostorih gremija vrši politični shod mladinske stranke, so nastopili mladini z najpoddlejšo kampanjo proti njemu in šli celo tako daleč, da so v svojih listih propagirali bojkot proti njemu. Tako so tudi v tem načinu osebnih bojev odnesli mladini prvenstvo.

Pa mogoče se spominja g. dr. Zerjav tudi osebnih napadov, ki so bili v mladinskem tisku na dnevnem redu po zadnjih volitvah. Za kogar je le mladinski tisk mislil, da je volil opozicijsko, je bil predmet najbolj ljutih osebnih napadov. In vendar ti kulturni delavci — ker te so mladinski listi zlasti napadali — niso storili nobenega drugega »greha«, ko da so vršili svojo volilno dolžnost in glasovali po svoji vesti in to v volitvah, ki so po zakonu tajne.

Nihče ni tako zelo gojil in živel od

Pred začasno rekonstrukcijo vlade.

Beograd, 15. aprila. Pašić je včeraj zasljal mišljenje svojih prijateljev o vprašanjih in zadevah, ki čakajo na rešitev. Nato pa je Pašić izpolnil svoje naziranje o teh vprašanjih še v razgovoru s svojim starim prijateljem Aco Stojanovićem, ki biva te dni v Beogradu. Koliko se more povzeti iz razgovora z nekim članom vlade, izgleda, da je Pašić sklenil, da že sedaj za časa svoje odsotnosti iz Beograda reši vprašanje rekonstrukcije vlade. Pašić se bo na svojem potovanju v Caviat ustavil v Sarajevu, kjer bo sprejel od kralja v avdicenco. Z dobro obveščene strani doznajamo, da bo Pašić ob tej priliki izročil kralju v podpis ukaz o rekonstrukciji vlade. Ker pa je rekonstrukcija vlade, o priliki katere bodo izpadle gotove osebe iz kabineta, stvar Pašića samega, tedaj ni mogoče doznati, kako bo izgledala ta rekonstrukcija.

Nekaj časa bo politični položaj ostal najbrž nespremenjen. Smatrajo pa, da

ta rekonstruirana vlada ne bo prijazna pogajanjem, ki se imajo vršiti med radikali in radičevci. Po mišljenju radikalov radičevci še ne morejo takoj vstopiti v vlado. To je eden glavnih razlogov, da je Pašić sklenil sedanjost situacijo završiti z začasno rekonstrukcijo vlade. Za razdelitev portfeljev in za osebe, ki bi mogle od strani HRSS vstopiti v vlado, bi trebalo več časa, kakor ga je bilo do sestanka skupščine. V tem slučaju bodo vsa vprašanja o eventualni ureditvi odnošajev in vprašanje samega sodelovanja radičevcev z radikali razpravljana šele po začasni rekonstrukciji. Rekonstrukcija vlade bo morda sledila že danes, ako Pašić ne spremeni svojega mišljenja in ako ga krona odobri. Pašićev povratek v Beograd pričakujejo 25. t. m., kralj pa se vrne takoj po praznikih. Vse kombinacije o homogeni radikalni vladi za sedaj odpadejo.

Kratek program rekonstruirane vlade.

Beograd, 15. aprila. Po sestanku skupščine izgleda, da bo začasna rekonstruirana vlada mogla donesti samo invalidski in stanovanjski zakon. Stanovanjski zakon, ki spada v vrsto izenačenja zakonov, bo vlada donesla po skrajšanem postopanju vsekakor do 1. maja. Zato bo ta zakon takoj izglasovan tudi v pleumu zakonodajnega odbora in nato izročen skupščini. Stanovanjskemu zakonu bo sledil takoj invalidski zakon, katerega bo vlada predložila skupščini najkasneje v prvi polovici meseca maja. Opozicija namerava za predloženi načrt tega zakona predložiti znatne spremembe, vendar ni izključeno, da bo pristala, da se donese in izglasuje za enkrat v tem obsegu, kakor je predložen.

Za invalidskim zakonom bi bil na vrsti sodnijski in tiskovni zakon. Teh za-

konov pa po mnenju opozicije vlada ne bo mogla donesti takoj, marveč se bo morala prej posvetovati s šefi vseh parlamentarnih skupin. Te dva zakona se po svoji vsebini in obsegu nahajata v programu posameznih strank opozicije. Ako pa bi vlada donesla omenjene zakone v tej obliki, bi nastale s tem razne potežkoče za daljni aranžman med katerekoli stranko iz vlade ali iz opozicije in ne bi mogla nobena kombinacija biti več mogoča.

Politični krogi smatrajo, da more trajati potemtakem rekonstruirana vlada najdalje do konca maja, do danošenja invalidskega in stanovanjskega zakona in še nekoliko dni potem, ki bi preostali za definitivno razčiščenje položaja v smeri vlade RR.

Popolno zatišje v Beogradu.

Beograd, 15. aprila. Mrtvilo, ki je vladalo v politični situaciji za časa praznikov, se je s Pašićevim odhodom še povečalo. Po dolgem premišljevanju se je Pašić končno vendarle odločil za potovanje, da preživi praznike izven Beograda. V tem času bi se mogla razčistiti situacija, tako da bi Pašić po svojem prihodu v Beograd mogel nadaljevati akcijo za zblizanje med radikali in HSS.

Politični krogi so sinoči trdili, da bi imel danes priti v Beograd Pavle Radić. Radi odhoda kralja in Pašića iz Beograda pa bi bivanje Pavle Radića v Beogradu ne imelo nobenega pravega smisla. V slučaju potrebe bi se mogel Pavle Radić preko Marko Gjuričiča informirati o razpoloženju radikalov in o situaciji. Do konca pravoslavnih praznikov bo v Beo-

gradu vladalo popolno zatišje v politični situaciji, pa bo potem tem večja živahnost, ker morajo vsa ta vprašanja do sestanka skupščine (do 28. t. m.) biti razčiščena. Ako ne pride do sporazuma med radikali in radičevci, potem bo Pašić izvršil le delno rekonstrukcijo in pretvoril volilno vlado v delovno.

MNENJE »NOVOSTI«.

Beograd, 15. aprila. Sinočnje »Novosti« prinašajo intervju iz Zagreba z nekim članom Hrvatske Zajednice. Po tem intervjuju so odnošaji med Zajednico in HSS zelo napeti in pogajanja z radikali nemogoča in škodljiva. Obstoji nevarnost, da bi mogel razpasti Hrvatski seljački klub v slučaju sporazuma radičevcev z radikali.

di. V tem oziru so se izkazali mladini naravnost kot mojstri.

Zato pa nima prav noben mladinec pravice, da se vsled osebnih napadov v drugih listih »zgraja« najmanj pa šef stranke, ki je vse te napade toleriral. Še ne pozna Slovenija Jupitra in zato bo še dolgo izključeno, da bi v slovenski javnosti veljal izrek, da se enemu dovoljuje to, kar se drugemu prepoveduje, ali kakor so z drugimi besedami dejali stari Latinci, da quod licet Jovi, non licet bovi.

Demokratski komunike.

Beograd, 15. aprila. Glavni odbor demokratske stranke je po sklepu poslankega kluba poslal vsem svojim organizacijam akt o reorganizaciji in o volitvi novih mestnih, srezkih in okrožnih odborov za 1. 1925. Glavni odbor se je o politični situaciji, zlasti o politiki sporazuma izjavil sledeče:

Politika bratskega dogovora in iskrene spoznanja med plemeni glede notranje ureditve države je edina politika, katera se mora voditi v tej zemlji. To politiko so sedaj prevzele vse skupščinske skupine, tudi vladne, ki so nas preko svojih organov in agitatorjev za časa volitev vsled tega brezobzirno klevetale, češ da hočemo potom bratskega sporazuma s Hrvati in Slovenci razbiti državo. Vladne stranke se niso samo izjavile za sporazum, temveč gredo radikali sedaj še korak dalje in vodijo s predstavniki radičeve stranke politične razgovore, ki imajo namen pripraviti radičevce za vstop v vlado radikalov. V tem smislu namerno piše radikalni tisk, želeč sugestivno vplivati na javno mišljenje, češ: opozicijski blok narodnega sporazuma in seljačke demokracije je v razpadu. Medtem pa so vse te vesti le pobožne in tihe želje radikalov. Blok narodnega sporazuma in seljačke demokracije obstoji in bo vedno močnejši, ker to zahtevajo državni in nacionalni razlogi in ker je to v interesu nas vseh, v prvi vrsti pa v interesu poljedelskega naroda. Niti radičevci, niti nobena druga skupina v bloku ne dela ničesar na svojo roko brez predhodnega sporazuma v samem bloku. Temu izvajanju sledi tiskan tekst sporazuma.

ODLOČILNA SEJA HRVATSKE ZAJEDNICE.

Zagreb, 15. aprila. Danes se vrši seja Hrvatske Zajednice, na kateri bodo med drugim razpravljali tudi o predlogu, da lahko poslanci Hrvatske Zajednice aktivno sodelujejo pri skorajšnji rekonstrukciji vlade, ako bi se v tem slučaju HSS omejila zgolj na podporo kake vladne stranke v parlamentu. Govori se, da je večina proti vstopu v vlado, vendar pa je zelo verjetno, da se bo Hrvatska Zajednica izjavila za vstop v vlado, v slučaju, da bi radičevci to želeli.

POTOVANJE PAŠIĆA.

Beograd, 15. aprila. Sinoči se je Pašić definitivno odločil za potovanje in je odpotoval ob 20.05 z zagrebškim brzovlakom do Bos. Broda. Odtod pa bo Pašić nadaljeval svoje potovanje preko Sarajeva v Dubrovnik in Caviat.

Ob 19.55 je prispel Pašić na kolodvor, šel skozi pisarno šefa stanice in vstopil v posebni vagon. Z njim potuje tudi njegova soproga Djurdjena, dalje šef njegovega kabineta Hristić, šef političnega oddelka beograjske policije Ljuba Lazarević in pomožna osebje.

FRANCOSKA KRIZA.

Pariz, 14. aprila. Briand je vrnil mandat za sestavo vlade, ker so se socialisti na predlog Bluma izjavili proti vstopu v njegovo vlado in odklonili tudi to, da bi njegovo vlado podpirali. Socialisti pa so pripravljani podpirati vlado Painlevéja in eventualno v njo tudi vstopiti. Če bi ne bilo mogoče sestaviti levičarske vlade, potem zahtevajo socialisti nove volitve, ki se naj bi vršile pod parolo: od daja premoženja.

Budžetne dvanajstine za april-julij 1925.

O tem predmetu je napisal znani strokovnjak dr. Ivo Belin v poslednji številki »Nove Evrope« o cenah. Ker se misli te cene strinjajo z našimi nazori ter vstrežajo naši svojačasni izrečni kritiki o budžetnih dvanajstinah, zategadelj prinašamo članek v celoti.

»Z neko neverjetno, da ne rečemo nedopustno naglico je rešila Narodna skupščina budžetne dvanajstine. Dne 28. marca je finančni odbor dobil prvi vpogled vanje, a dva dni kasneje jih je Narodna skupščina že dvignila na stopnjo zakona. Vendar so topot naše dvanajstine bile zelo oddaljene od dvanajstin, ki so v navadi v drugih državah. Dočim v vsaki moderni demokraciji zakon o dvanajstinah obsega edino le pooblastilo, da se more 1 dvanajstina, 2 dvanajstine, 3 dvanajstine (za kolikor mesecev naj pač veljajo dvanajstine), pretečenega budžeta potrošiti oziroma povratiti, pri nas zakon o dvanajstinih obsega vse obseže potpuri vseh mogočih zakonov in pooblastil. Najprej se je udomačil običaj, da se s finančnim zakonom sprovedejo razni zakoni, ki s financami nimajo nič skupnega; toda sedaj se gre celo tako daleč, da se isto dela s pomočjo dvanajstin. Izdajanje vsakovrstnih zakonov in pooblastil s pomočjo finančnega zakona pa ni bilo tako nevarno, kajti debata o tem zakonu traja redno po več tednov, v kateri dobijo je mogoča zadostna kritika. Pri zakonu o dvanajstinih, v katerem je to pot toliko tega obseženo, ni bilo niti časa, da se dobro prebere, kamoli prouči! Pa še v debati sami so bile vnešene tolike izpremembe, da na koncu koncev gotovo samemu referentu ni bilo jasno, kaj predlaga in iz katerega razloga. Vsekakor so to pot dvanajstine prekoračile dopustno mejo pooblaščenja, a jih je toliko, da se o njih ne more voditi evidence, čeprav precej globoko posegajo v naše gospodarsko in socialno življenje. Če se bo tako nadaljevalo, Narodni skupščini v obče ne bo treba, da dolgo zaseda; z raznimi zakoni o dvanajstinih se bode izsililo vse ono, kar naj bode sprejeto brez debate, in tako bodo vladi in javnosti prihranjene mučne razprave in odvisne kontrole!«

»Pooblastilo za Gospodarski svet, za novo carinsko tarifo, izpremembe v organizaciji Pošte hranilnice in mnogo drugo je bilo sprejeto, ne da bi bilo mogoče o vsem tem sprovesti kako razpravo. V zakon o dvanajstinih je prišlo tudi pooblastilo za izpremembo naučnega načrta v naših šolah, stvar ki z budžetom nima tudi prav nič skupnega. Ustanova prisilne poravnave, za katero je dva dni prej anketa v ministrstvu financ odobrila potrebno reformo, je ukinjena pred skupščino, čeprav o tem nekaj ur prej nikdo ni imel pojma; ukinjena je, ker ni bilo časa izvesti potrebne reforme, dasi je gotovo, da bodo naslednje dvanajstine to poravnavo v drugi formi zopet uvedle. V kolikor, naravno, se z dovoljenim pooblastilom ponovno ne uveljavi potom navedbe.«

»Pri prvi reformi našega finančnega zakonodajstva, v prvi vrsti budžetnega prava, se mora prestatiti z današnjo neresno prakso, da se s pomočjo finančnega zakona, ali še slabše s pomočjo zakona o dvanajstinih, oživijo razni zakonski načrti in uredbe, ki s financami nimajo nikakega posla.«

»Prehajajoči na same dvanajstine moramo takoj izjaviti, da so nas konsternirale. Budžet pretečenega leta je bil po izjavi ministra financ uravnotežen s 10 milijardami 405 milijoni dinarjev; med tem vidimo sedaj iz ekspozice istega gospoda ministra, da je bil ta budžet še-le fikтивен in da se za sledeče štiri dvanajstine predvideva večji izdatki za 605 milijonov dinarjev. Spriču temu bode proračun za leto 1925/26 za dve milijardi večji, nego je bil lanski budžet. Gospod minister se trudi ob vsaki priliki z dokazom, da je bilanca uravnotežena, a glej — izdatki so za 20% večji! Ti večji izdatki bi nas v ostalem toliko ne motili, ko bi gospod minister predložil tudi kritike za nove izdatke; toda razen invalidnega davka, ki se

podvoji, ne vidimo nikakih novih virov dohodkov, pa se bojimo, da zaidemo kmalu, zelo kmalu v deficit. Hočeš, nočeš, morali bomo uvesti nove davke ter povišati dose-danje. Naše gospodarstvo zahteva enodušno, da se znižajo železniške tarife, pa glej naše državne železnice delajo z deficitom, tako da nastane vprašanje, da li ne moramo v najkrajšem času pristopiti povišanju železniške tarife. Vsaka železniška uprava mora obstati na tem, da dohodki zadostajo ne samo za plače železniške osebja in drugih materialnih stroškov, ampak da se iz rednih dohodkov krijejo tudi vse reparature; a mi vemo, da reparature pri naših vagonih in naših lokomotivah niso že več let plačane, in še le sedaj se zahteva pooblastilo, da se izdajo boni! Toda z boni bo malo pomagano, v prvo, ker dotična podjetja teh bonov ne bodo mogla unovčiti, v drugo, ker bo bone nekega dne vendar treba plačati. Po zakonu o dvanajstinih je ministrstvo financ pooblaščen, da izda take bone v znesku preko 450 milijonov dinarjev, — vse samo dokaz, koliki je bil deficit v bivših budžetih. In temu gospodu ministru je treba sedaj zopet verjeti na njegovo besedo! ...«

»V novem zakonu o dvanajstinih nahajamo še vedno znatne izdatke za proge, ki so že davno otvorjene. Izdatki za proge Topčider — Mala Kršna — Požarevac, Užice — Vardište, Ormož — Murska Sobota, Bihač — Krupa in Paračin — Stalač se vlečejo skozi budžet že nekoliko let, čeprav so te proge že v prometu, pa bi bila tudi tukaj logična zahteva, da se že prestane s temi izdatki in s takimi pozicijami.«

»Po dvanajstinih znaša naš proračun za leto 1925/26 okoli 12.300 milijonov, v kolikor v sledečih dvanajstinih ne bode ponovnega povišanja (da ne bode znižanja, je nepotrebno pripomniti). Spriču temu, kakor smo že rekli, bode izdatki večji za dve milijardi dinarjev. Toda med tem se je situacija v teku pretečenega leta bistveno izpremenila: lansko leto je 16 papirnih dinarjev vstrezalo enemu zlatemu dinarju, toda v tem letu za-došča 12 papirnih dinarjev za en zlati. Spriču temu, ako reduciramo na zlate dinarje, dobimo znesek 650 milijonov zlatih dinarjev. Ako pa toletnih 12.300 milijonov delimo z 12, kar vstreza razmerju med zlatim in papirnim dinarjem, vidimo, da toletni budžet v zlatih dinarjih znaša eno milijardo in 30 milijonov zlatih dinarjev, ali za gotovih 400 milijonov zlatih dinarjev več kakor lanskeletni. Ta konstatacija boli, zlasti boli, ko se ima na vidu, da je gospod minister financ v vsem tem času vodil politiko izrazite deflacije in »krepčanja« dinarja. Dinar je na tečajni-cah raznih borz porastel za svojih 30%, pa čeprav ni porastel na svoji sili. Plač državnih uradnikov, v kolikor ne bomo prisiljeni jih povišati, je nemogoče znižati, a tudi materialni izdatki so ostali isti. Ako se nadaljuje politika krepčanja dinarja, bo naš budžet, izkazan v zlatih dinarjih, vedno večji, a naša davčna bremena bodo vse neznosljivejša. Politiko krepčanja dinarja bi moralo spremljati popuščanje cen, drugače pademo iz ene gospodarske krize v drugo. V pokretu za znižanjem cen bi morala prednjačiti država ter kot prva znižati svoje davke in svoje tarife. Da bi se moglo provesti to znižanje, je potrebno reducirati tudi državne izdatke; toda mi vidimo, da so za bodoče leto državni izdatki predvideni s plus 2 milijardi dinarjev, ali za 20% (v zlatih dinarjih za gotovih 400 milijonov, ali za 60%) višje! Pri takem stanju je naravno, da o znižanju državnih davkov in taks ne more biti govora, nego mora priti do novih dajatev, v kolikor se ne bo našlo izhoda v novih posojilih.

Perspektive naših državnih financ so torej slabe, zelo slabe. Toda perspektive znižanja splošnega nivoja cen, kot posledice politike krepčanja dinarja, so še slabše. Ali toliko več hrabrosti ima naš gospod minister financ, — »Nacht muss es sein, wo Friedlands Sterne strahlen.«

Kongres javnih nameščencev.

V dneh 19. in 20. aprila je v Ljubljani kongres javnih nameščencev. Upamo, da bo stal na višku svoje naloge ter iznesel pred svoj najkompetentnejši forum vse, kar tiče življenjske interese javnih nameščencev. Med te interese pa ni šteti samo takih materialnega značaja. Ni namreč nobenega dvoma, da je danes ugled javnega nameščenceva zelo povišan. Ne v sled njegove kvalifikacije, ker ta je — zlasti za Slovenijo — mogoče to poudariti — prejšnoslej na isti višini. Ugled so mu vzeli njegovi krušni gospodarji, ki pa v tem slučaju ni država, ampak — na žalost je ugotoviti — so to politične stranke.

Na krmilu stoječe politične stranke smatrajo državne nameščence za političen drobiž, s katerim barantajo med seboj. Vsakokratna vladajoča stranka je mnenja, da ima pravico do usuzuriranja političnega prepričanja in svobodnega mišljenja javnih nameščencev. In da bi upravičevale to duševno robstvo, se te stranke identificirajo z državo in njenimi interesi, češ, če si proti meni, si proti državi.

V svoji brezvestnosti te stranke brezobzirno izvajajo svoje postopanje proti javnim nameščencem, ki se ne morejo braniti. Koliko škodo napravljajo tako partizanstvo baš državi sami, je nepreračunljivo. Namesto samozvestnih, značajnih mož, ki bi nanje država bila lahko ponosna, ustvarjajo hlapčevske duše, brezvretencarje, ki krivice hrbet pred vsakim slučajnim gospodarjem, pa naj pripada tej ali oni politični stranki. Nujna posledica takih razmer je splošna demoralizacija. Zategadelj poudarjamo, kar smo že tolikrat naglašali, da je taka politika proti-

nacionalna ter da je v premočrtnem nasprotju z državnimi interesi.

Kongres javnih nameščencev mora postaviti kot enega prvih postulatov: depolitizacijo javnih nameščencev. Prejemanje mora gubni vpliv političnih strank nanje. Javni nameščence ne sme biti čunja, s katero se pomivajo tla v tajništvu politične stranke.

Jasno je, javni nameščenec, ki stoji v službi države, mora biti udan tej državi. Ne zaradi tega, ker dobiva od nje plačilo za svoje delo, ampak ker mora z ljubeznijo in s patriotično zavestjo vršiti svoje delo. Kajti tudi on je del države. Kaj več zahtevati od javnega nameščence in celo zahtevati, da bi moral biti udan gotovi politični stranki, pa je atentat na njegov značaj, na njegovo svobodno mišljenje.

Kakor je na eni strani resnica, da državni uradnik ne more biti somišljenik stranke, ki je protidržavna, ki z revolucioniranjem obstoječega družabnega reda ogroža obstoj države same, prav tako pa je naloga kongresa ugotoviti, da je goli humbug, kar v tem pogledu uganjajo nekatere politične stranke, med katerimi se odlikuje zlasti mladinska SDS. Če ta proglašja kot protidržavne elemente i one, ki priznavajo edinstvo države, monarhijo, pa uči, da mora notranja ureditev te države sloneti na bratskem sporazumu vseh treh plemen ali narodov — pripomnimo, da Srbi o sebi nikdar drugače ne govorijo, kakor o narodu — na enakopravnosti, zakonitosti, sploh na principu pravne države, če naj so tudi ti, pravimo, protidržavni elementi, potem je to čisto navadno spleto, izliv ogabnega partizanstva. Pa greh i nad državnimi nameščenci i nad državo samo.

Naloga kongresa je, da najstrožje obsodi persekucije javnih nameščencev iz partizan-skopolitičnih razlogov ter da na ves glas zahteva, da se popravijo vse krivice, ko so jih bili v tem pogledu zagrešili eksponenti gotovih političnih strank.

V zvezi s tem mora kongres v resen pretres vzeti drug humbug, ki ga počenjajo, to je takozvana redukcija, ki da je potrebna s stališča državnih financ. Ne glede na to, da je z redukcijo tako, kakor z našimi davki, v enem delu države se jih rigorozno izterjuje, v drugem pa prav nič, smo bili od vsega početka mišljenja, da je redukcija, kakor je bila zamišljena, pogrešna. Saj je mogoče, da se je n. pr. v Srbiji, zlasti v centralnih uradih, nateplo v urade vse polno elementov, ki za državnega nameščence nimajo najprimitivnejše kvalifikacije, toda za Slovenijo velja to le v najmanjši meri. Dočim bi pomenila redukcija za Srbijo res škodljivo v pravem pomenu besede, pomenja redukcija za Slovenijo, podvzeta v enaki meri, največkrat veliko krivico. In dočim je redukcija v Srbiji le navidezna — pri enih vratih ven, pri drugih noter — je redukcija v Sloveniji spriču birokratizma naših šefov efektivna. A kar napravljajo redukcijo za najbolj odločno, je dejstvo, da se jo pri nas izrablja zopet v partizanske svrhe. In če hočemo biti odkritosrčni, v tem smislu je bila redukcija zamišljena od vsega početka.

Ne moremo pripoznati štedenja državnih financ, ako se reducirajo še delazmožni, preizkušeni, za pokoj nikakor še zreli uradniki, na njih mesta pa postavljajo druge, četudi mlajše moči. Kajti namesto prejšnjega enega, mora sedaj država plačevati dva nameščence, enega aktivnega, drugega v pokoju. Ni to štedenje, ampak zapraviljanje državnega denarja.

Pravilna in pravična redukcija bi se izvršila, ako bi se za vsak urad fiksalno potrebno število nameščenstva. Ako je število danes nad normalo in ako se nadštevilih nameščencev ne more uporabiti v kakem drugem uradu, potem naj se pač ob izpraznitvi kakoga mesta, bodisi vsled smrti, bodisi z redno upokojitvijo, dotično mesto več ne zasede in opusti. Taka redukcija bi bila najbolj pravična in čeprav bi trenotno v finančnem pogledu ne bila izdatna, za nekaj let bi čisto gotovo pokazala svoj finančni efekt.

V tem svojem članku smo poudarili samo nekaj najbolj kritičnih momentov, ki bi se ž njimi kongres moral pečati, ako naj izpolni svojo nalogo in ako naj ne igra samo vloge neke štafaze. Neustrašeno in energično mora kongres stati na braniku pravic nameščencev — in med te spadajo v prvi vrsti politične in prvenstvene državljanske pravice poedin-čeve, ki se danes kršijo na vseh koncih in krajih — kajti le na ta način bo upravičil pravico do svoje eksistence. **Strokovna organizacija, ki se ne zaveda svoje naloge ter ne zna ali se celo ne upa zaščititi pravic slehernega svojega člana, je izgubila svoj raison d'être.** Ne kličemo na revolto in bi jo obsojali, kakor obsojamo klečeplazenje, toda molk ob nepravem času bil bi greh, ki bi se bridko maščeval nad vsem stanom. Eno pa je potrebno, v kar mora kongres položiti svojo vzgojno silo, in to je **solidarnost**, ona tovariška solidarnost, ki si osvoji geslo: **vsi za enega, eden za vse!** In hoc signo vinces!

Politične vesti.

— Kdo je odgovoren za vojno? O tem vprašanju se je v zadnjem času razvila zelo živahna debata v svetovnem časopisju radi trditve, ki jo zlasti razširja Angležinja Durham, da je Srbija zakrivila svetovno vojno. O tem je pisal tudi znani angleški vseučiliški profesor Seeton Watson, ki se sedaj mudi v Beogradu. Ta je na vprašanje nekega novinarja pojasnil, kako je prišlo do sedanjega kampanje. Ljuba Jovanović je namreč objavil v neki reviji članek, iz katerega je omenjena Angležinja Durham izvajala, da je Srbija zakrivila vojno. Za to vprašanje se zanimajo predvsem zgodovinarji in pa zunanji politiki, ki raziskujejo predzgodovino in historijat svetovne vojne. Nemčija s svoje strani seveda pridno propagira v svetu trditve, da je povzročila vojno Srbija in to iz razloga, da se ona sama otrese krivide in jo zvali na druge. Z ozirom na trditve Durhamove pa se je vršilo več razprav in konferenc o vprašanju krivde povzročitve vojne, na katerih so povsod prevladali oni, ki so z argumentacijo iz članka Ljube Jovanovića izvajali, da je Srbija zakrivila vojno. Seeton Watson je zato poudaril, da je nujna dolžnost jugoslovanske vlade, oziroma tedanjih srbskih državnikov, da ona avtentično te trditve ovzre; istotako pa bi moral tudi Ljuba Jovanović sam priznati, da nekatere navedbe v njegovem članku »Kri Slovanstva« niso točne.

— Pogajanja za novo francosko vlado. Ker je Painlevé odbil mandat za sestavo kabineta, je poveril predsednik republike to nalogo Briand, ki sedaj vodi pogajanja s političnimi skupinami levičarskega bloka. Po njegovih izjavi bo sestavi vlado samo pod pogojem, da stopijo v vlado vse skupine levičarskega bloka in če mu bodo dovolile prosto roko za izvajanje med temi grupami dogovorjenega programa. Na njegovo vprašanje glede sodelovanja v vladi so odložili odgovor, dokler ne bo v naglici sklicani strankin kongres odločil o tem vprašanju. Izgleda pa, da socialisti niso naklonjeni niti Briand, niti Painlevéju. Prvemu zametijo, češ, da vodi dvoletno politiko, v senatu tolerantno, v zbornici pa radikalno kot levičar. Kakor vse kaže, bodo socialisti znova poskusili spraviti na površje Herriota. Briandovo ponudbo za sestavo vlade Painlevéju je ta tudi odklonil.

— Hindenburgova kandidatura in Mussolini. Daily Telegraph komentira mednarodno

politično situacijo ter omenja pri tem utis, ki ga je napravila Hindenburgova kandidatura v italijanskih vladnih krogih. Pravi, da se je, po njegovih točnih informacijah, izjavil Mussolini te dni v nekih diplomatskih razgovorih takole: »Šef italijanske vlade naravno ni navdušen za to kandidacijo, toda vidi v njej potrdilo svoje teorije, da demokracija, bodisi v svojih liberalnih, bodisi v socialističnih manifestacijah danes ni praprava za vlado kake države, ker ji manjka energije in discipline.« Vrhutega replira Mussolini onim zaveznikom, ki lamentirajo sedaj, upravičeno ali neupravičeno, da izgleda, da hoče kreniti politično krnilo v Nemčiji na desno, da so povzročili oni sami težkoče, ki se jih sedaj boje, s svojo politiko napram Berlinu. Oni sami so odgovorni, če ni prišlo dosedaj do pametnega sporazuma z Berlinom. Mussolini da se je kazal v zadnjem času nekoliko nervoznega radi načina, kako se je obravnavalo Kolinsko vprašanje, kakor tudi radi mer glede garancij varnosti. Po mnenju šefa italijanske vlade bi morala biti vprašanja kontrolne komisije in evakuacije Kolina že rešena. Rim je bil v popolnem soglasju s prvotnim stališčem Anglije v teh zadevah ter je bil pripravljen k uspešnem sodelovanju v svrhu hitre rešitve. Mussolini se dozdeva, da je smatrati med zavezniki najbolj homogenim, stabilnim in svobodnim rok italijansko in angleško vlado, ker imata največje in najbolj edine večine. — »Gospod Mussolini — tako zaključuje list — je bolj kakor kdaj preje za angleško-italijansko politiko v interesu odločnejšega varovanja evropske varnosti.«

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 15. aprila: Lizistrata. Red E.

Četrtek, 16. aprila: Vdova Rošinka. Red C.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sreda, 15. aprila: Carmen. Red D.

Četrtek, 16. aprila: Don Juan. Red E.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc: Dušanov zakonik, primerjalni prikaz pravnih razmer po Dušanovem zakoniku in po istodobnem germanskem pravu, s posebnim ozirom na Slovenec. — Splošna knjižnica — znanstvena zbirka, zvezek VIII. V Ljubljani 1923. Založba Zvezne tiskarne in knjigarne. 216 strani. Cena broš. 75 Din, vez. 85 Din. Slovenski intelligenet se je šolal pred vojno z večine na avstrijskih šolah. Tam pa niso hoteli ničesar vedeti o Jugoslovanih in njihovi zgodovini. Tako pride, da od sedajšnje generacije intelligenetov, ki so zasedli svoja uradna mesta ali privatne poklice, pred svetovno vojno ni do malega ničesar izvedela o velepomenu nem spomeniku jugoslovanske pravne zgodovine, o zakoniku carja Dušana Silnega iz leta 1349 in 1354. Šele odkar imamo lastno vseučilišče se je pričela oficijelno gojiti tudi pravna zgodovina južnih Slovencev. Ali tudi tu so bile težave, ker slušatelji na naših univerzah niso imeli nobene knjige, ki bi jim stvar sistematično prikazala. Kajti srbska izdaja Dušanovega zakonika je le komentar splošnega historika Stojana Novakovića in je mogla dobro služiti le tistim, ki so že dovršili pravne študije. G. univ. prof. dr. Metod Dolenc je v oznanjeni knjigi kot prvi jugoslovanski pravnik podal sistematični prikaz pravnih razmer za časa carja Dušana. Knjiga obsega poleg obrisa zakonodajstva do konca 14. stoletja sistematično obdelano javno (državno) in pa zasebno pravo, a za do-datek prinaša slovenski prevod Dušanovega zakonika. Prevod se drži tesno izvirnika, hoče zadeti predvsem pravni smisel določil, pri tem pa vendarle ohraniti zunanjo arhaistično obliko. Kar pa bo naše slovenske intelligenete prav posebno zanimalo, je okolnost, da podaja knjiga tudi komparativno sliko pravnih razmer, ki so istodobno veljale po germanskem pravu osebno med Slovenci. G. pisatelj je napisal že nekaj razprav, ki so obudile med znanstvenim svetom pri nas in v tujini veliko pozornost, ker je odkril iz arhivnega materiala vse polno pravnih institutov, ki morajo veljati za sestavni del naše slovenske pravne zgodovine. Povzel je iz starih slovenskih prevodov nemških zakonov nekatere pravne izraze in jih — dasi vedno pozabljen — uvedel na novo v znanstveno terminologijo. V pogledu komparativnega prikazovanja srbskih in slovenskih pravnih razmer je nedvomno oral ledino. Tako bo pisateljovo delo zelo važen pripomoček za studij jugoslovanske pravne zgodovine poznega srednjega veka, in to ne samo za slušatelje na univerzi, katerim je kot učbenik juridične fakultete namenjeno, ampak tudi vsakemu iskrenemu Jugoslovancu, ki se želi informirati o davnih koreninah, iz katerih je današnja pravna miselnost izrastla tako pri Srbih, kakor pri nas Slovencih. — Zanimiva in pomembna knjiga je pravkar izšla v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne in se dobiva pri založnici in vseh drugih knjigarnah.

Brata Milan Jovanović in Dušan Jovanović, mlada violinska in klavirska virtuozna, sta dospela iz Pariza v Ljubljano. Slovensko koncertno občinstvo se še spominja, s kako velikanskim navdušenjem sta bila pred šestimi leti v unionskem koncertu sprejeta. V zadnjih šestih letih sta koncertovala na Angleskem, v Londonu, v Ameriki, na Španskem, v Avstraliji, v Novi Zelandiji z največjimi uspehi. Zadnjo soboto sta koncertirala v Parizu. Po Veliki noči priredita v Ljubljani koncert z velikanimivim sporedom svetovne glasbe. Mogoče priredita tudi koncert v Mariboru in Celju. Na idealno lep užitek koncerta že danes opozarjamo.

Dnevne vesti.

— Kaj je z ljubljanskimi občinskimi volitvami? Tako se vprašuje že več kot mesec dni Ljubljana, z vladne strani pa se ravno toliko časa trdovratno molči o novih občinskih volitvah. In vendar so bile ljubljanske občinske volitve odložene z argumentom, ki naravnost sili velikega župana, da postane zgovoren. Zakaj veliki župan je odložil volitve, ker da so bili volilni imeniki napačni, dočim je skupščina, naša najvišja oblast, potrdila ljubljanske skupščinske volitve, ki so se vršile na podlagi ravno istih volilnih imenikov. Ali misli veliki župan, da še sedaj drži njegova argumentacija in če to misli, zakaj ne pove svojih razlogov? 2000 volilcev da je bilo neupravičeno vpisanih, 1000 volilcev pa neupravičeno izpuščenih, so trdili mladinski listi ter s tem utemeljevali odložitve volitev. Kdo so tisti volilci? Na to vprašanje mora odgovoriti veliki župan. Če se šteje do 2000, potem morajo biti tudi imena. Na dan ž njimi! In dalje je treba povedati, kaj se je storilo, da se volilni imeniki popravijo. Če so bili volilni imeniki po krivdi kogarkoli nepravilni, potem to čisto gotovo ni krivda Ljubljancem in zato tudi ne gre, da bi bili ti ob svoje avtonomne pravice. Gospodom mestnim gerentom sicer vsa čast, toda prav nobene pravice nimajo, da bi zastopali Ljubljano, ker nimajo ljudskega zupanja. Ljubljanske občinske volitve je zato treba čim prej razpisati in kdor bi zakrivil zopetno odložitve, ta naj pripiše posledice sebi. Zakaj večno se ne bodo teptale avtonomne pravice Ljubljane.

— Iz sodne službe. Za svetiškega tajnika je imenovan predstojnik okrajnega sodišča v Brezicah Vinko Strasser.

— Iz učiteljske službe. Upokojena je učiteljica pri Sv. Ani nad Tržičem Hedvika Švickert-Lehman.

— Radiotelegrafski kurs. Ministrstvo pošte in brojava odpravi nov radiotelegrafski kurs, v katerega bo sprejetih 20 gojencev.

— Nenavadna rešitev stanovanjskega vprašanja. Kakor vse države, tako trpi tudi Grška pod težkimi prilikami povojnih let, kakor povsodi, tako trpi tudi tam vsled teh razmer najbolj stan intelektualcev. Posebno težko je, kakor povsodi stanovanjsko vprašanje. V Atenah so našli medtem originalen način likvidiranja tega vprašanja. Oblasti so intelektualce nastanile enostavno po ložah kraljevske opere.

— Kongres javnih nameščenecv. Spoštovanemu meščanstvu! Kakor že javljeno, se vrši 19. in 20. t. m. v Ljubljani kongres javnih nameščenecv, ki se ga bodo udeležili številni gosti iz vseh krajev naše domovine. Stanovanjski odsek rabi veliko sob, oziroma postelj, da došle goste dostojno nastani in prosijo ljubljansko meščanstvo, da mu gre pri nastanitvi na roko. Kdor razpolaga s sobo, oz. posteljo, naj to prijavi do včeraj 17. t. m. ustno ali pisмено načelniku tega oddelka finančnega nadzornika Mirku Česniku, in sicer do poldne Krekov trg 10-II. (finančna delegacija), popoldne pa Gorupova ulica 3-III. Navede naj tudi najemnino, ki jo zahteva. Z ozirom na neugodni gnotni položaj državnih nameščenecv in v interesu dobrega slovesa našega mesta, naj zahteve ne bodo pretirane.

— H kongresu drž. nameščenecv. »Gl. Sav. vez« poroča O. Z., da je vsem udeležencem kongresa dovoljena četrtinska vožnja od kraja njihovega službovanja do Ljubljane in nazaj. Ker Osr. Zveza ni prejela podrobnih navodil, priporočamo vsem, ki bodo prihajali v kongresnih dneh v Ljubljano, da vzamejo na podlagi legitimacije oziroma objav na odhodni postaji polovični listek, ki jim bo služil za povratno vožnjo. Listka pri dospelku v Ljubljani seveda ne smejo oddati, marveč naj ga predlože samo v žigostanje postajnemu načelniku. Isto velja za skupni izlet na Bled dne 21. t. m. — Prosimo ponovno, da se iz Slovenije brez odloga prijavijo predsedniku O. Z. Lillegu vsi oni tovariši, ki se bodo udeležili komerza na čast

gostom dne 19. t. m. in izleta na Bled. Podrobnosti so razvidne iz zadnje številke »Naslega Glasca«. Naši tovariši iz Srbije, Črne gore, Bosne, Dalmacije itd. bodo prihajali v Ljubljano po večini že 17. oziroma 18. t. m. Natančne podatke bomo pravočasno objavili. Ze sedaj pa apeliramo na našo javnost, zlasti pa na vse ljubljanske drž. nameščenice, da se sprejema na kolodvoru v čim najmnogobrojnejšem številu udeležijo.

— Zopet potresna katastrofa. V nedeljo ob 9. uri 54 minut 45 sekund so zaznamovali seizmografski instrumenti v seizmološkem zavodu v Beogradu katastrofalen potres. Delovanje seizmografa je trajalo eno uro in 45 minut. Center je oddaljen 7650 kilometrov in se nahaja najbrže na vzhodni obali Kine, zaliv Singaj.

— Mustafa Kemala je ugriznil stekel pes. Matine javlja iz Carigrada, da je odpotoval od tam neki profesor instituta proti steklosti v Angoro v svrhu zdravljenja Mustafe Kemala, ki ga je ugriznil stekel pes.

— Nagrada vojakom, ki so služili v ameriški vojski. Ameriška vlada je sklenila izplačati vsem vojakom, ki so služili v ameriški vojski posebno nagrado. Izplačevanje se je že pričelo. Vsled tega je objavil vojni ataše Zedinjenih držav poziv na vse naše državljane, ki morejo dokazati pravico do te nagrade, da se mu prijavijo, da dobe formular, ki ga je treba izpolniti. Pisma je treba adresirati na g. vojnega atašea poslaništva Zedinjenih držav v Beogradu.

— Univerzitetni tečaj potom radija. Udrugiženje ameriških univerz je sklenilo prirediti učne tečaje potom radija. Na podlagi tega sklepa je postavilo že več prav uglednih univerz radioaparate. Kako priljubljeni so ti tečaji, dokazujejo najbolj dejstvo, da dobivajo univerze na stotisoče zahvalnih pism iz vseh delov držav. Letos se razširi ta uvedba na vsa vseučilišča, kjer do sedaj še ni vpeljana.

— Baedeker umrl. Znani založnik Baedeker je umrl v petek v 82. letu svoje starosti.

— Umori v Mussolinijevi državi. Pri Foriju je oddal neki pristaja republikanske stranke na 13-letnega mladeniča, ki je pel fašistovski pesem strel iz puške. V Reggionellu Emilia so streljali komunisti, ki so delili komunistične letake na dva fašistovska delavca, ker sta se protivila temu početju. Izstrelili so nanje par strelcev iz revolverjev, da bi jih pogubili v beg. Tudi v Raveni so streljali komunisti na fašiste. V Speeji je umrl v neki fašisti, ki so ga ranili komunisti. Organ generalnega tajnika fašistovske stranke Farinacci zahteva, da se uvede zopet smrtna kazen ter interniranje ljudi, ki povzročajo take incidente.

— Aretacija špiona v Parizu. Te dni je aretovala pariška policija radi špionaže Rusa Lezinskega, ki je hotel imeti od nekega inženirja tehnične skedije gotove dokumente o francoski aviatiki. Inženjer je navidezno pristal, obenem pa je obvestil policijo, ki je Lezinskega aretovala ter našla pri njem lažnjive dokumente, ki mu jih je dal inženjer. V aretovanecem stanovanju je bila izvršena hišna preiskava, pri kateri je bilo najdenih mnogo dokumentov, pisanih v ruskem jeziku, ki jih bodo sedaj prevedli.

— Orožniški pripravnik zabel civilista. Na velikonočno nedeljo je sedela v Zagrebu v gostilni Floriana Kušta, na trgu I. v eni sobi družba orožnikov, v drugi pa gostilniški hlapec Mijo Vukovski, ki je pil brigane. Orožniki so pili vino. Eden od orožnikov je med razgovorom gestikuliral ter je pri tem prevrnil čašo vina na Bobičeve hlače. Bobič je nato vzel svojo čašo ter izlil svoje vino v drugo sobo rekoč: »Neka i moje vino pliva.« Gostilničar je Bobiča opozoril, da naj gre raje vino razlival za vogal. Bobič je radi tega gostilničarja nesramno nahrulil. V pogovor se je vmešal tudi Mijo Vukovski. Ni rekel ničesar žaljivega. Vkljub temu pa ga je zabodel Bobič dvakrat z bajonetom, enkrat v čelo in drugič v rebra. Bobič je navalil nato

še na gostilničarko in natakario. Pobesnelega orožnika je odgnal stražnik v luknjo. Njegovi tovariši so pred prihodom stražnika iz gostilne izginili, mesto da bi bili intervenirali. Mijo Vukovskega so prepeljali v bolnišnico. Zdravniki pravijo, da je malo upanja, da bi okrevale.

— Srbski harem. Ne bi bilo tako zanimivo, da se ne vrši stvar v času, ko izumira že celo na Turškem haremsko življenje. Sredi Sarajeva, malo od centra »na Kovačih«, eksistira srbski harem. Njegov lastnik je mali človek. Ni ne sultan, ne vezir, ne paša, ne maharadža, marveč navaden kmetič Damjan Milič. »Obabil« se je pred 20 leti. S svojo zakonsko ženo Jelico ima troje otrok, od katerih je najstarejšemu 15 let. Toda Damjana Miliča ni mogla zadovoljiti niti zakonska, niti očetovska sreča, gledal je za drugimi ženami. Končno se je zaljubil v 25 letno Maričo Ilić, ki mu je tako močnega zmešala, da je zapustil svojo zakonsko ženo in svoje otroke. Živel je z njo preko dveh let v divjem zakonu in radi tega je imel s svojo ženo dosti neprilik. Toda Damjan je ostal trdovraten. Svoji zakonski ženi in otrokom ni dal nikdar niti beliča, marveč potrosil je ves denar s svojo ljubico. Končno pa mu je predlagala njegova zakonska žena, da se preseli s svojo ljubico v domačo hišo. Tako se je tudi zgodilo. Vsi stanujejo sedaj skupaj pod eno streho v mali ozki izbi. Mož, žena in ljubica spe v eni in isti postelji in obe konkurentinji živita v lepi slogi.

— Župan in Ahmetove žene. Carevo selo, 12. aprila. Ali Ahmet iz vasi Grada, srez carevski, se je oženil lansko leto z devojko iz Grada. Vaški župan je prigovarjal njegovi ženi, kakor trdi Ahmet, da bi od njega pobegnila. Ahmet je kmalu nato vzel drugo ženo iz iste vasi, vendar ga je tudi ta zapustila čez mesec dni. Ahmet je prosil tudi druge devojke ljubezni, toda nobena ga ni marala. Dolžil je za vse to vaškega župana ter je sklenil, da se mašuje nad njim. Da bi svoj namen tem lažje izvršil, je vstopil v četaško četo, ki ji je načeloval Lako Jovanović. Na ta način je prišel Ahmet do orožja. Zapustil je četo s trdovratnim namenom, da se mašuje nad županom. Stopil je pozneje v stik z bolgarskimi komitami in nekega dne je pripeljal bolgarskega komito v županovo hišo. Ta komita pa je bil v županovo bazo zaverovan. Ahmet in zaljubljeni komita sta napadla župana, ko si mož ni ničesar hudega nadejal. Župan je bil težko poškodovan in ker sta mislila, da sta ga ubila, sta pobegnila. Pred par dnevi je prišla žandarmerija oboroženega Ahmeta ter ga vlatnila v zapor. Ahmet dejanje priznava.

— Hitite, da se pravočasno kupite tablice za tombolo za dne 19. aprila na Kongresnem trgu Osrednjega društva nižjih poštnih uslužbencev, prodajajo jih vsi pismonoše in trafike po 2.50 Din. Oglejte si dobrotke od 14. t. m. dalje v trgovinah: Gričar & Mejčar, Selenburgova ulica, Elite, Prešernova ulica in J. Gorec, Dunajska cesta 1.

— Izšla je aprilska številka »Planinskega Vestnika« s sledečo bogato in zanimivo vsebino: Dr. V. Bohinec: O čaščenju gor in jezer. — Marko D-ova: Plezalna tura na Rjavino. — Jožef Zazula: Po gorah okoli Mežiške doline. — Čez hrib in dol: Iz Velikih Lašč na Dolenjskem via Rakitna v Preseje na Dolenjskem ali — terra incognita, I. L. Ljubljana. — Obzor: Valvazor in slovensko smučarstvo. Društvo za raziskovanje podzemskih jam: Oče Johan Stüdl. Predavanje s slikami. — Društvene vesti: Iz zapisnika Osred. Odbora SPD v februarju 1925. Seznam znamenovitih potov. Vozne olajšave članom SPD. Vožnja Ljubljana—Tacen. Občni zbor T. K. »Skala«. Popravek k članku »Še nekaj imenoslovja«. K pregledu poseta planinskih koč v drugi številki. — Naše slike: Koča na Triglavskih jezerih.

— Toaletna uradnice ministrstva pravde. Za finančnim ministrstvom je prišlo ministrstvo pravde, ki je izdalo te dni naredbo glede toalet uradnic temu ministrstvu podrejenih uradov. Uradnice imajo nositi v pisarnah črne toalete.

O LAJŠANA PLAČILA ZA
O BLEKE DAJE
O. BERNATOVIČ.

Gospodarstvo.

POVISANJE OBRETNOSTNE MERE V PRAGI.

Skoraj ob istem času, ko je čehoslovaški bančni urad povišal obrestno mero, kakor smo o tem že na kratko poročali, je znižala madžarska Narodna banka svojo obrestno mero. Za to povišanje obrestne mere od 6 na 7 odstotkov se navaja v Pragi cela vrsta najrazličnejših vzrokov, ki pa niso povsem zadovoljivi.

Metalna podloga in državna posest tujih deviz ni bila pred povišanjem obrestne mere malo manjša kakor pred enim letom, ter je znašala skupno 1584 milijonov čeških kron proti 1698.3 milijonov. V preteklem letu se je od decembra do srede marca zmanjšalo valutarično kritje za celih 600 milijonov čeških kron, medtem ko znaša zmanjšanje obtoke v temu letu samo 203 milijone. V preteklem letu je državni bančni urad dne 10. marca povišal obrestno mero za 1% odstotkov, ter radi gotove nestalnosti kurza češke krone podvel restriktivne mere za devizni promet. Dne 20. maja pa se je državna obrestna mera zopet znižala na 6 odstotkov, kljub temu, da se je povečala valutarna posest le za nekaj milijonov. Ker se ta posest ni več zmanjšala, je potreba po novem povišanju obrestne mere gotovo dosti motivirana, akoravno so se gospodarske tirjave tekoma enega leta zmanjšale od 1680 na 1380 milijonov. Posebno v zadnjem času so se ta dobroimetja v inozemstvu zelo zmanjševala. Praški listi, posebno oficijelna »Prager Presse«, ki je par dni pred poviškom obrestne mere javnost na to pripravljala, sedaj o tem povišanju silno malo piše, ter se peča v večji meri z vprašanjem pomanjkanja denarja na angleško-amerikanskem denarnem trgu, in o visokih obrestnih merah v Avstriji, Madžarski, Nemčiji in v naši kraljevini. Razpravlja se tudi mnogo o veliki potrebi po žitu, za kar se je plačalo v preteklem letu celi 2 milijardi čeških kron proti 800 milijonom leta 1923. Kljub temu pa izkazuje trgovinska statistika možno aktiviteto, vsled česar pravzaprav ni povsem razumljivo, da se količine deviz, ki so v posesti bančnega urada ne morejo dvigniti do onih visokih postavk, ki so se izkazovale pred par leti. »Prager Presse« zastopa mnenje, da je temu kriva domača industrija, ki neprenehoma zahteva od bank novih kreditov ter potem svoje izvozne dohodke pušča v inozemstvu, ker ji ta nudi višje obrestne mere. To trditve presoditi, je silno težko. Pri velikem pomanjkanju kreditov, ki je tudi v čehoslovaški danes zelo občutno, pa se ne more pričakovati, da bi tamošnje banke podpirale silno arbitražo v obrestni meri. Verjetneje je, da si skušajo češki podjetniki obdržati kolikor mogoče veliko deviz v inozemstvu, da v slučaju potrebe lahko z njimi razpolagajo, ker se jim pri nabavki deviz delajo v domovini velike težkote. In verjetno je, da bi popolna oprostitve devizne trgovine imela v čehoslovaški kot posledico hitrejšo sanacijo gospodarskih prilik kakor pa povišanje obrestne mere. Zanimivo je dalje dejstvo, da je pri povišanju in prejšnjem znanju diskonta ostala lombardna obrestna mera popolnoma neizpremenjena v njeni prilično zelo visoki meri od 8 do 8% odstotkov. Kljub temu, da so se v zadnjem času znižale lombardne tir-

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Bukawai je stresel malo žerjavice predse, vzel šcep smodnika iz žepa in ga vsul na žerjavico. Zašumelo je in dvignil se je dim. Bukawai se je pričel nagibati naprej in nazaj ter zamižal. Potem je parkrat zakrilil z rokami in se delal, da bo omedlel. Na Mbongo in ostale je napravilo njegovo početje globok utis. Rabba Kega je postal nemiren. Njegova slava je minevala. V posodi je bilo še malo žerjavice. Pograbil je kotliček in vrgel neopaženo pest suhega listja vanj, potem pa je grozno zarjul, da so se vsi ozirli nanj. Celo Bukawai je čudežno obudil iz omedlevice, ko pa je stari čarovnik spoznal vzrok svoje motnje, je takoj zopet omedlel, ne da bi bil kdo opazil njegovo nepremišljeno dejanje.

Ko je videl Rabba Kega, da so Mbonga, Ibeto in Momaya posvetili svojo pozornost njemu, je nenadoma pihnil v kotel, listje je zažarelo in iz kotla se je pričelo kaditi. Rabba Kega je pozorno pazil, da nikdo ni opazil suhega listja. Ko so drugi opazili to nenavadno čudo, so zastrmeli v vaškega čarovnika. V notranjosti zmage gotov, je pričel svoje delo. Zavriskal je, skakal in se grozno pačil. Potem je sklonil obraz nad kotel in se navidez pogovarjal z duhovi.

Ko je to počel, se je Bukawai zopet zavedel, ker je bil preveč radoveden. Nikdo se niti najmanj ni zmenil zanj. Najprej je jezno mežikal z enim oče-

som, potem je še glasno zatulil. Ko je bil gotov, da Mbonga nanj pazi, se je vrgel v top položaj in je krčevito bil z nogami in rokami.

Vidim ga, je kričal. Daleč proč je. Vražji beli bog ga nima. Sam je in v veliki nevarnosti. A še je čas, je dostavil, za njegovo rešitev, če hitro plačate deset tolstih koz in ostale stvari.

Rabba Kega je prenehal in prisluhnil. Mbonga ga je pogledal. Glavar je bil v hudi zadregi. Ni vedel, čegava medicina je boljša. Kaj pravi tvoj čar? je vprašal Rabbo Kego.

Tudi jaz ga vidim, je kričal Rabba Kega. A tam ga ni, kjer pravi Rabba Kega. Mrtev leži na dnu reke.

Pri teh besedah je pričela Momaya glasno jokati.

Tarzan je sledil starcu, hijenam in malemu dečku do vhoda jame v soteski med dvema gričema. Tu je trenotek postal pred malo mrežo, katero je bil Bukawai postavil in poslušal pihanje in režanje, ki je pritajeno prihajalo iz globine.

Nenadoma je odkril ostri sluh opičjega človeka med živalskim krikom ganljivo otroško vzdihovanje. Tarzan ni več odlašal. Odrinil je vrata in stekel v ozko odprtino. Hodnik je bil ozek in temen, a vaja v temnih džungelskih nočeh je dala opičjemu človeku oko divjih zveri, s katerimi je občeval od mladosti.

Urno, a vendar previdno je hitel po temnem, neznanem in zverženem prostoru. Ko se je blizal, je jasnejše in jasnejše slišal divje renčanje hijen

ter njihovo praskanje po lesu. Otroško stokanje je postajalo glasnejše in Tarzan je spoznal glas maledga, črnega dečka, katerega je bil hotel sprejeti kot svojega baluja.

Opičji človek je prodiral brez strastne razburjenosti. Preveč je bil varen na nasilno smrt v džungli, da bi ga smrt celo dobrega znanca kaj posebno ganila. A bojno veselje mu je dalo razmah. V srcu je bil le divja zver in njegovo divje živalsko srce je veselo utripalo v pričakovanju boja.

V jami sredi gore se je stisnil mali Tibo čim dalje od sestranih zveri k zidu. Videl je, kako se je mreža udala besnim udarcem hijen in vedel je, da bo njegovega življenja v par minutah konec pod rumenimi zobmi groznih prikazni.

Pod sunki težkih teles se je zamajala mreža na znotraj, dokler ni z gromom odjenjala in spustila zveri k fantu. Tibo jih je še z grozo pogledal, potem je skril obraz v dlani in se pretresljivo jokal.

Trenotek sta hijeni odlašali, previdnost in strahopetnost sta jih zadrževali od plena. Tedaj sta se plazili, na dečka škileč, tihoma in kradoma bližje. Prav tedaj je prišel Tarzan in smuknil urno in neslišno v jamo; vendar sta ga tenkočutni zveri zaslišali. S hudobnim renčanjem sta se odvrnili od dečka k opičjemu človeku, ki se jih je lotil s smehljajem. Ena je za trenotek obstala na mestu, a opičji človek se ni niti zmenil, da bi potegnil lovski nož. Planil je na danga, ga zgrabil za vrat, prav ko je hotel smukniti mimo njega, in ga treščil po jami za njegovim tovarišem, ki je že bežal po temnem hodniku.

javne, znašajo vedno še 534 milijonov čeških kron ali celih 60% eskomptnega portfelja državnega bančnega urada. Nobena državna banka ne izkazuje tako visokega lombarda. Toda potrebno je to številno lombardiranje radi slabega vpoštevanja državnih posojil in v interesu kurzne politike državnih papirjev.

Glavno težišče gospodarskih in kreditnih težkočeh Čehoslovaške leži namreč v neurejenih državno-finančnih vprašanjih, ki vplivajo zopet nazaj na obrestno mero in kreditne prilike.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 14. aprila 1925.

Produktna borza: Deske III. vrste 20 in 25 mm, fca meja denar 550; cerovi krliji od 2 m dolžine in od 25 cm prem. naprej, fca nakl. post. 10 vag. denar 18, blago 18, zaključek 18; smrekovi in jelovi hlodi od 25 cm prem. naprej, 4 m dolžine, fca nakladna postaja denar 230, bukovo oglje Ia, vilano, fca meja denar 118. — Pšenica Hard. Winter 2, par Ljubljana blago 480, pšenica Rosafé par Ljubljana blago 475; otrobi pšenični drobni, juta vreče par Ljubljana blago 225; korusa promptna par Ljubljana blago 217.50; korusa promptna mešana par Ljubljana blago 197.50; krompir rdečkast fca štajerska postaja blago 140; krompir beli fca štajerska postaja blago 125; krompir rumeni fca štajerska postaja blago 110; fižol mandalon fca Ljubljana denar 310; bučne pečke, rešetane jinfusa fca hrvatska postaja blago 560. **Vrednote:** 2½% drž. renta za vojno škodo denar 159, blago 161; 7% inv. pos. iz l. 1921 de-

nar 61, blago 63; Celjska posojilnica d. d. denar 210, blago 212; Ljubljanska kreditna banka denar 217; Merkantilna banka denar 110, bl. 110, zaklj. 110; Prva hrv. šted. den. 830, bl. 835; Kreditni zavod denar 190, blago 200; Nihag denar 51; Strojne tovarne in livarne blago 134; Trboveljska premogokopna družba denar 400, blago 415; Združene papirnice denar 100, blago 107; Stavbena družba denar 265, blago 280.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 14. aprila. Današnja borza Beograd 8.35, Pariz 26.60, London 24.76, Milan 21.20, Newyork 517.60, Praga 15.35, Dunaj 0.0072.

Trst, 14. aprila. Borza: Beograd 39.35—39.40, Pariz 116.55—116.65, Newyork 24.35—24.40, Curih 470—472, Praga 72—72.50, Dunaj 0.0342—0.0347.

Velecenjena!

Gotovo so Vam ostali v dobrem spominu krepki, frofirji in etamini, katere ste kupili v lanskem sezoni pri „Oblačilnici“ po izvanredno nizkih cenah.

Tudi letos si lahko nabavite v najmodernejših vzorcih.

perilni krep mtr. à Din 12-50
perilni frofir 105 cm šir. m à Din 35—
perilni frofir 70 cm šir. m à Din 22-50
perilni etamin m à Din 30—
volneni delen m à Din 40—

le pri Oblačilnici v Ljubljani Miklošičeva 7.

× Nove bančne kondicije v Pragi. Udruženje praških bank je sklenilo, da se poviša obrestna mera za vloge na hranilne knjižice na ½ odstotka, za vloge na tekoči račun pa za ¼ odstotka, tako, da se bodo obrestovale sedaj vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice po enaki obrestni meri od 5% odstotkov. Temu primerno so se povisale tudi debetne obresti za ½ odstotka na 9% odstotkov. Te nove bančne kondicije so stopile v veljavo 1. t. m.

To in ono

Nova moda. V Leicesteru je vzbujala na zadnji razstavi čevljev in usnja veliko pozornost nova iznajdba: Prenos fotografij na zlikane čevlje. Mladim gospem je s tem omogočeno, da nosijo spredaj na čevljih ali pa na pasovih slike svojih mož in ta nova moda ima v resnici privrženke.

Konec sveta. V kapucinskem samostanu Cauloma v Italiji so našli star rokopis iz leta 1763., ki vsebuje proročevanja za čas do leta 2000. V tej čudni listini je več zanimivih prerokov. Tako n. pr. je prerokovana francoska revolucija, kakor tudi izprememba vlade leta 1830., potresi in povodnji leta 1841., nemiri v kraljestvu Neaplju leta 1848. itd. Tudi poljska vstaja leta 1850. in končna velika svetovna vojna. Proroški menih se je zmotil pri tem samo za eno leto. Za leto 1925 proročuje potrese in povodnji in prihod treh solne. 1960 bo požrlo Sicilijo morje, Neapelj pa bo uničil ogenj. Francijo in Španijo bo uničil po mnenju proroka leta 1970. potres. Leta 1990. bo mrknulo solnce za celih šest dni in leta 2000 pogine svet definitivno.

Nepravi svetnik. Iz Moskve poročajo: V votskem okrožju se je proglasil neki Peter Batujev na Jezusa Kristusa. Neumno, nič hudega slutete ljudstvo mu je verjelo. Batujev se je klatil po vaseh, obdan od »apostolov« — niti »devica Marija« ni manjkala v njegovem spremstvu. Skoro povsodi so ga bogato gostili in povsodi je pridigoval. Govoril je o bližajoči se »poslednji sodbi« ter je pozival svoje poslušalce, naj požgo svojo imovino, naj ne plačajo nobenih davkov itd. Pridige so se končale običajno z orgijami. Votsko sodišče je obsodilo Batujeva na 5 let in 4 mesece zapora, sokriva apostole pa na zaporno kazen od dveh let. Najvišje sodišče je sodbo potrdilo.

Ataman Semjonov, ki je svoje dni vzbujal toliko pozornosti in bil absoluten gospodar vse vzhodne Sibirijske, je zašel po zmagi boljševikov v težke neprilike. V Port Arturju in nazadnje v Šangaju je živel edino od milosti monarhistov, ki so uspeli, da so pravočasno rešili svoje premoženje. Semjonov je končno uvidel, da se od miloščin slabo živi in odločil se je, da postane trgovec. Odšel je v Mongolijo in ker ima tam mnogo prijateljev, saj je veljal svoje dni kot nekak knez Mongolov, je skoro gotovo, da se mu bo trgovina med Mongoli obnesla.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik:

Vladimir Svetek.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(59)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

— Vi ne morete zato, da ste takšni. Ne morete preprečiti, da ste zame najbolj zaželjeno bitje na svetu. Povzročili ste, da vas hočem. Toda vi tega niste nameravali in se niste trudili, da bi to dosegli. Taki ste pač — in to je vse. Jaz pa sem zopet tak, da sem doživel za to, da vas hočem. Ne morem za to, da sem tak. Ne morem s silo svoje volje zaželeni hrepenenja po vas; prav tako pa tudi vi s silo svoje volje ne morete doseči, da vas jaz ne bi zaželel.

— Ah, to poželjenje! To hotenje, hotenje, hotenje — ga je prekinila uporno. — Saj vendar nisem tako neumna. Nekaj pa vendar razumem. Vsa ta zadeva je tako bedasta, nespetna in — neprijetna. — Verjemite mi, najbolje bi storila, če bi vzela Noah ali Adam Adama ali Salapera ali poljubnega črca. Potem bi mi vsaj lahko ukazovala in ga strahovala in moje vaše vrste bi me pustili v miru in ne bi govorili svoj »hočem, hočem«.

Sheldon se je moral kljub svojemu razburjenju sasmajati, dasi ni imel pravega vzroka za to.

— Vi sploh nimate duše.

— Ker imam dušo, ki ne hrepeni po možu, da bi ji gospodaril? — se je odrezala. — Dobro torej. Nimate duše. Kaj hočete torej početi z menoj, če sem taka? —

— Vprašati vas hočem, zakaj imate podobo žene? Zakaj imate žensko postavbo? Zakaj imate ženske ustnice in prekrasne ženske lasé? In zato vam tudi odgovorjam: Ker ste žena — čeprav ta žena še spi v vas — in povem vam tudi, da se ta žena nekoč prebudi.

— Bog me varuj tega — je vzkliknila s tako nenadno in globoko žalostjo, da se je moral zasmejati in da se je proti njeni volji tudi na njene ustnice prenesel ta smeh.

— In še nekaj vam moram povedati — je nadaljeval Sheldon. — Skušal sem vas čuvati pred vsakim drugim možem na Salomonskih otokih in tudi pred vami samimi. Kar se mene tiče, nisem nikdar slutil, da mi grozi nevarnost. In zato se mi ni posrečilo, da bi vas obvaroval tudi pred seboj. Sploh se mi ni posrečilo obvarovati vas. Kajti šli ste svoje volje naprej po svoji poti, kakor mene sploh ne bi bilo — šli ste reševati dvojadrnice, najemati na Malaito, jadrat z ladjami. Šli ste tja kot samotno, nezavarovano dekle, v družbi največjih lopovov na Salomonskih otokih. Fowler, Brahms in Curtis! Toda taka je pač nedoslednost človeške narave — kakor vi-

dite, sem odkritosrčen — tudi zato vas ljubim. Ljubim vas kljub vsem vašim lastnostim — takšno, kakršna ste. —

Namrdnila se je v znak, kako zopno ji je vse to.

— Ne delajte tega — je dejal. — Nimate pravice zdrzniti in pačiti se, kadar vam govorim o svoji ljubezni do vas. Pomnite, da tako govorijo možje. Kar se govorenja tiče, ste mož. Žena v vas je samo slučajna, posrtaška in nebištevna stvar. In zato ste morali poslušati golo resnico, čeprav se sam čudim temu, da vas ljubim.

V prihodnje pa vas ne bom več dolgočasil s svojo ljubeznijo. Zivela bova zopet v onih odnosih kot dosihdob. Kljub moji ljubezni ste na Berande bolj varni in spravljeni kot kjerkoli drugod na Salomonskih otokih. Hočem pa koncem svoje moške besede, da se od časa do časa spomnite, kako vas ljubim in da bo najsrečnejši dan mojega življenja, ko privolite v to, da postanete moja. Hočem, da včasih premišljujete o tem. Včasih se temu sploh ne morete izogniti in morate misliti na to. Sedaj pa ne bova več govorila o tem. Kakor med možmi — tu je moja roka. —

Ponudil ji je roko. Ona se je obotavljala, potem pa je stisnila krepko in se zasmejala skozi solze.

— Zelela bi — je zajecjala — zelela bi, da bi mi dali mestu one črne Mary nekoga,

ki bi prekinjal namesto mene. — In po takih zagonetnih besedah je odšla.

XXI. POGLAVJE.

Tatvine.

Sheldon ji ni več omenil te zadeve in tudi ni spremenil svojega prejšnjega obnašanja. V njegovi zunanosti ni bilo ničesar, kar bi spominjalo na zavrnjenega ljubimca ali na ljubimca sploh. Tudi ni bilo nikake zadrege med njima. Njuni medsebojni odnosi so bili prav tako iskreni in prijazni kot popreje. Sheldon bi rad izvedel, če je njegovo viharno priznanje ljubezni vzbudilo v Joani kaj ženske zavesti, toda zaman je čakal znakov, ki bi zadostili njegovi zvedavosti. Joana je bila po vsej priliki popolnoma neizpremenjena in dočim je zase vedel, da skriva svoje resnične občutke, je bil trdno prepričan, da ona sploh ne skriva ničesar. In vendar je moralo priti do neke stvari, ki ga je bil zasedal. O tem je bil prepričan, čeprav ni imel vere v uspeh. Njena zunanost pa ni niti z najmanjšim znakom izdajala, kaj se je godilo v srcu te čudne dekle. Morda bo takrat, ko dozorijo, spoznala, da on ni pravi mož zanjo in njegovo priznanje jo bo morda še bolj utrdilo v njenih nazorih o sreči v svobodi.

(Dalje sledi.)

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe

ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar zmeren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov daje in pripravlja za malo maturo visokošolac. — Naslov pove iz prijaznosti uprava lista.

Dopisovanja

duhovito damo želi gospod. Ponudbe pod »Roman« na upravnishvo »Narodnega Dnevnika«.

Vdovec srednjih let se želi seznaniti z

vdovo

ač pa mladenko radi ponovne ženitve. Ponudbe s sliko pod »Resno« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Knjigovodja

perfekten bilancist z bankovno in trgovinsko naobrazbo, s poznanjem srbohrvaščine, nemščine, francoščine in italijanščine, agilen, vesten in marljiv, z najboljšimi referencami, želi orgovarjajočega vodilnega mesta v večjem podjetju ali trgovini. Cenj. ponudbe pod »1925« na upravo lista.

Posojilo

posojilo od 5000 do 8000 Din proti varnostnemu kritju in dobrim obrestim. — Ponudbe na upravo pod »Gotovina«.

Znanja

z dvema mladima, veselima gospodičnima v svrhu skupnih okoliških izletov iščeta dva mlajša, samostojna gospoda. Cenjene ponudbe, če le mogoče s sliko, ki se takoj vrne, na upravo lista pod »Kastor in Pollux«.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Oglejte si

velikonočno zalogo čevljev
tvrdke TREBAR
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Proti jamstvu tudi na obroke.

Prispevajte in agitirajte za
Tiskovni sklad
„Narodn. Dnevnika“!

Iščem

10.000 Din želim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din in obresti. Ponudbe na upravo lista pod »Posojilo«.

Stalaže

za specerijsko trgovino, 4 m dolga, predali za moko, blagajniški pult, se proda. — Ogleda se v skladišču »Balkan«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na velikih (bila Proletarskega spoznanja) ob vodi Na malo!

Pripravi potrebščine na šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, nože blago, pletenine, lepše robce, čestice, sukance, toaletno blago. Telefon 915

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24
Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

FRAN ŠTUPICA, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

sprejme

notarskega kandidata, tudi začetnika, v notarskih poslih izurjenega uradnika, strojepisko, večšo knjigovodstvo.

Reflektiram samo na prvovrstne moči.

Ponudbe z zahtevki, opisom življenja in referencami naravnost.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lasna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552